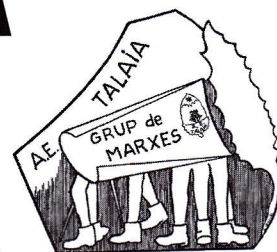

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA **TALAIA**

RELAT DE LA XXIV CAMINADA POPULAR de Vilanova i la Geltrú

Solers

29 de gener de 2012

Seu de la Talaia – carrer de les Premses – carrer d'Olesa de Bonesvalls – plaça de la Moixiganga
rambla de Pep Ventura – barriada del Tacó – pont de la Variant – rambla de la Torre de l'Onclet
carrer de la Calç – camí Molinant – masia d'en Samà – Torre del Veguer – can Martí – can Masalleres
masia de Montgròs – can Sidro – font de can Sidro – la Serra – Solers – bosc de Solers
camí vell de Ribes – avinguda dels Països Catalans – Seu de la Talaia

En conveni amb:

**AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú**

L'anella verda

**Consell Català
de l'Esport**

**Generalitat
de Catalunya**

Edició patrocinada per:

Caixa Penedès

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

XXIV CAMINADA POPULAR

Font de can Sidro

29 de gener de 2012

Seu de la Talaia – carrer de les Premses – carrer d'Olesa de Bonesvalls – plaça de la Moixiganga
rambla de Pep Ventura – barriada del Tacó – pont de la Variant – rambla de la Torre de l'Onclet
carrer de la Calç – camí Molinant – masia d'en Samà – Torre del Veguer – can Martí – can Masalleres
masia de Montgròs – can Sidro – font de can Sidro – la Serra – Solers – bosc de Solers
camí vell de Ribes – avinguda dels Països Catalans – Seu de la Talaia

Can Sidro. Dibuix fet per Pau Roig Estradé (1983)

Salutació del president

Caminaires,

Sigueu benvinguts a la Caminada Popular de Vilanova i la Geltrú.

Us encoratgem a encetar una nova temporada amb aquesta excursió col·lectiva que ens permetrà conèixer una part del nostre entorn amb bona i nombrosa companyia.

Aquest relat que teniu a les mans us serà de gran ajut per informar-vos de tot allò que trobareu fent camí per la falda del Montgròs fins a la font de Can Sidro i per aprendre a llegir el territori. Què busquem, sinó, anant a caminar?

Aprendre, aquesta paraula que va íntimament lligada amb la cultura excursionista d'anar trescant i, alhora, fer coneixença d'indrets, topònims, maneres de fer i persones que ens complementen allò que ja coneixíem.

Ja sabem que no cal anar gaire lluny per trobar detalls que ens semblin inèdits, que per a nosaltres siguin nous o que potser havíem oblidat. Estarem satisfets si avui us despertem una mica aquest sentiment de curiositat.

El Grup de Marxes i Caminades de l'AE Talaia ha preparat aquest itinerari amb molta cura perquè tothom, sense distinció d'edats ni de condicions físiques, pugui completar-lo i en pugui gaudir al màxim.

La Caminada Popular és un dels nostres actes importants, un dels que aplega més participants i, a més, enceta l'any i obre la porta a futures activitats a la muntanya. I això ens il·lusiona cada any, i ja en portem vint-i-quatre!

Amics i amigues, que tingueu una bona Caminada.

Joan Raventós Hill

President de l'Agrupació Excursionista Talaia

QUADRE DE DADES TÈCNIQUES

HORARI PREVIST	INDRET	INCIDÈNCIA	DIST. ARROSSEGADA
8.30 h	Local AE Talaia	Sortida	0.000 m
8.38 h	Pas zebra ronda Ibèrica	Semàfor	0.450 m
8.45 h	Rotonda del Tacó	Cap	0.830 m
9.07 h	Inici camí Molinant	Agrupament 5'	2.110 m
9.30 h	Torre del Veguer	Cap	3.140 m
9.40 h	Can Martí	Cap	3.750 m
9.55 h	Masia de Montgròs	Agrupament 5'	4.690 m
10.15 h	Cruïlla de camins	Cap	5.330 m
10.30 h	Arribada a can Sidro	Cap	6.340 m
10.45 h	Font de can Sidro	Esmorzar 30'	7.180 m
11.35 h	Tornada a can Sidro	Cap	7.920 m
12.00 h	Bosc de la Serra	Agrupament 5'	9.550 m
12.15 h	Túnel sota l'autopista	Cap	9.790 m
12.20 h	Cruïlla can Martí a Solers	Cap	10.110 m
12.35 h	Carretera de Ribes a Solers	Pas vigilat	10.940 m
12.50 h	Sortida del passeig Maristany	Agrupament 5'	11.830 m
13.10 h	Pas zebra, rotonda, C-15 (Inici Països Catalans)	Cap	12.730 m
13.25 h	Ronda Ibèrica/Ctra. Vilafranca	Semàfor	13.210 m
13.40 h	Local AE Talaia	Arribada	14.460 m

XXIV CAMINADA POPULAR

Seu de la Talaia – barriada del Tacó – pont de la Variant
 rambla de la Torre de l'Onclet – camí Molinant – masia d'en Samà
 Torre del Veguer – can Martí – can Masalleres – masia de Montgròs
 can Sidro – font de can Sidro – la Serra – Solers – bosc de Solers
 camí vell de Ribes – Seu de la Talaia

Fotografies de Jesús Santacana

Esmorzar a la font de can Sidro

Un bell racó inèdit dels caminaires

Hem arribat a les dues dotzenes. Són vint-i-quatre anys de Caminades. Que lluny ens queda aquell 1989, any en què vam iniciar la “Caminada Popular del Mil·lenari”! Era una ocasió per participar en el **Mil·lenari de Catalunya**, celebració oficial que es va commemorar del 23 d'abril de 1988 al Sant Jordi de 1989. Al nostre entendre, aquell període anual també coincidia amb els mil anys del primer document que esmenta el “castrum Episcopale”, és a dir, el **castell Bisbal** de Ribes, que era propietat del bisbe de Barcelona. És un pergami servat a l'arxiu de la catedral de Vic que porta la data de **5 de setembre de 988**, el text del qual està escrit en llatí i fou reproduït en un “Diplomatari” –editat durant els anys 1980-1996– que havia confeccionat el doctor Eduard Junyent, arxiver i degà del capítol de la catedral. Així, llavors, caminant en direcció a **Ribes**, vam celebrar dos mil·lenaris, el de Catalunya i el del castell de Ribes.

En el lapse dels vint-i-quatre anys hem sortit de la nostra ciutat en totes les direccions possibles, algunes d'elles sense moure'ns del nostre terme. Enguany tornem a deixar el municipi vilanoví i geltrunenc, en aquesta ocasió per arribar-nos fins a una emblemàtica **font ribetana**, la de **can Sidro**, molt freqüentada per les diverses colles de jubilats que marxen de la nostra ciutat en dies laborables setmanals. S'ha de reconèixer que la font està situada un xic lluny de casa, però el trajecte d'anada és més aviat planer, i el de tornada encara ho és més. Visitar aquesta fontanella no decebrà molts dels caminaires. A la majoria els entusiasmarà.

L'itinerari d'avui té algunes semblances amb els recorreguts de l'any 2002 (repetició del **Mil·lenari**, de 13,47 km) i de l'any 2010 (**camp de Tir**, de 14,05 km). En la XIV Caminada Popular es va eixir de la ciutat en sentit invers al d'ara, igualment en direcció a Ribes, però passant per **Xoriguera**, i es va tornar de **Sota-ribes** per la **Masieta**, **can Ramon**, el **mas de Montgròs**, la **Torre del Veguer** i la **masia d'en Samà**, entrant a Vilanova i la Geltrú pel **Tacó**, el barri de l'**Armanya** i les **Casernes**, és a dir, que el darrer tram també el vam fer al revés del que fem avui. Pel que fa a la Caminada XXII de l'any 2010, la destinació era anar a esmorzar al **camp de Tir del Montgròs**, extens indret que avui deixem a mà esquerra de l'itinerari, ja que el tir està emplaçat darrere la **masia de Montgròs**, de la qual sols veurem la façana.

Fa dos anys, vam comptar amb quatre-centes i escaig d'inscripcions, mentre que l'any passat, en l'anada vers el **corral del Miró**, vam totalitzar 529 persones inscrites. Sens dubte el 2011 va resultar una Caminada Popular d'alta participació.

Si tenim la sort d'un dia solellós, pot convidar els ciutadans a engrescar-se a caminar i, sense demanar superar l'anterior dada participativa, es podria aconseguir un respectable nombre d'excursionistes. És el que tots desitgem. Com sempre, el temps farà dependre la quantitat d'interessats a sortir de casa. **Demanem que faci sol!**

Presentació

La caminada té uns **14,5 quilòmetres**, una mica llarga per a segons qui, però, ja ho hem dit més amunt, gairebé tots planers. Sols ens trobem amb tres pujadetes: la **primera**, de can Parés a can Martí; la **segona**, de can Masalleres a la masia de Montgròs; i la **tercera**, de la Masieta a can Ramonet. S'ha preparat una sortida per a tothom i per a totes les edats, veritablement popular. Aquesta XXIV Caminada es pot fer en **poc més de cinc hores**, incloent-hi l'**esmorzar** i les parades de **reagrupament**, que s'haurien de respectar. Així, si sortim del carrer del Comerç a les **8.30 hores**, tenim previst tornar a les **13.40 hores**. Desitgem a tota la concurrència una **bona passejada!**

Descripció de la caminada

De la Talaia emprendrem l'excursió per la **plaça de Pau Casals** i el **carrer de les Premses**, a fi de continuar pel **carrer d'Olesa de Bonesvalls** fins a la **plaça de la Moixiganga**. Tot seguit, per la **rambla de Pep Ventura**, de la qual farem un trosset, ja que a hores d'ara només arriba fins a l'**avinguda dels Països Catalans**. La rotonda que

hi ha més amunt del cementiri ens servirà per girar a mà esquerra per l'antiga **carrerada** de Vilafranca, actual **avinguda de Vilafranca del Penedès**, que deixa la **barriada del Tacó** a mà dreta, passa pel damunt el pont de la Variant C-31 i finalitza al costat de la fàbrica de ciment. Ens adreçarem a la **rambla de la Torre de l'Onclet** per girar després a mà esquerra pel **carrer de la Calç** i, després per les voreres, seguir pel davant de la **fàbrica Mahle**, passar per sota la nova autovia C-15 i encetar el **camí Molinant** o **camí Ral** en direcció a llevant, cap a Ribes (**primer reagrupament a l'inici del camí**). Deixarem la **masia d'en Samà** a la banda esquerra i les terres de **Santa Magdalena** al costat dret. Més enllà, el camí voreja la **Torre del Veguer** i la masia de **can Parés**, per pujar tot seguit fins a **can Martí**. Després d'aquesta masia, el camí moliner gira a mà esquerra, passa per damunt l'autopista Pau Casals i arriba a **can Masalleres**. En aquest tram es puja una mica més fins a la **masia de Montgròs** (**segon reagrupament davant la casa**), per baixar a continuació fins a enllaçar amb el camí que procedeix de la **Serra**. Des d'aquest punt fins a **can Sidro** és un camí d'anada i tornada. Darrere un gran bosc, a la banda esquerra hi ha **can Ramon** i, uns quants metres més endavant, a la part dreta, un xic lluny, es veu la **Masieta**. El camí puja fins a **can Ramonet** i deixa momentàniament **can Sidro** a mà dreta. En aquest punt es travessa una cadena i s'inicia un bonic i ample camí de carro que els nostres avis van traçar entre la muntanya i el **fondo de la Coma**, camí que descriu una llarga volta pel capdamunt de la fondalada i finalitza a la **font de can Sidro**, situada en un lloc ombriu i encantador. En aquest lloc hi ha mitja hora per esmorzar.

Finalitzat l'esmorzar s'inicia la tornada cap a **can Sidro**, en aquesta ocasió mitjançant un estret i llarg corriol que serpenteja per la boscúria del marge esquerre del fondal, caminet que va a parar darrere el caseriu de la **Coma**, cases que només s'entreveuen per quedar amagades a la nostra esquena. El corriol travessa la fondalada i passa pel costat de can Sidro. **ATENCIÓ! De la font a la masia de can Sidro és necessari caminar en fila índia i per creuar la fondalada cal fer-ho amb precaució. Qui no vulgui tornar pel corriol, pot escollir el camí d'anada i esperar la resta de participants a can Sidro.**

Can Sidro

Des de **can Sidro** fins a l'encreuament amb el camí que baixa de la **masia de Montgròs** és el mateix camí que s'ha fet a l'anada. A partir d'aquest enforcall se segueix en direcció a la **masia de la Serra**. A les envistes d'aquest caseriu, més o menys a l'alçada de **cal Parici** (masia que resta a l'esquerra), es deixa l'ample camí per endinsar-se al bosc que hi ha a la dreta (**tercer reagrupament abans d'entrar al bosc**). Es tracta del sender GR-92, que travessa el bosc i arriba al **camí de la Serra a can Martí**. Aquest antic i llarguet camí és una agradable passejada entre vinyes que es dirigeix a un túnel sota l'autopista i acaba enfront de can Martí. En aquesta bifurcació es gira a mà esquerra en direcció a **Solers**. Vora aquesta gran finca el camí torna a bifurcar-se. S'ha de seguir pel pujador de l'esquerra fins

a la **carretera de Ribes a Vilanova BV-2112**, que es creua amb pas vigilat. Aleshores s'entra al **bosc de Solers**, massa forestal que ens porta enfront de l'entrada de la finca, es passa pel damunt de l'inici del **passeig d'Eduard Maristany**, altrament dit "carretera dels Xiprers", i es gira a mà esquerra per un camí que es dirigeix a un túnel inferior, per tal d'adreçar-se a un camí que baixa pel llevant del passeig. Aquest camí, que és ramader, creua el **camí Vell de Vilanova a Ribes** i, un xic més avall, arriba a un lloc on, amb precaució, es pot travessar dit passeig (**quart reagrupament enfront les ginestes**). Un pal indicador ens guia per un camí paral·lel a la Variant C-31, que la tenim damunt, a l'esquerra, mentre que a mà dreta ens fa companyia una llarga vinya. Una vegada ens hem ficat sota la Variant, se'n surt girant a la dreta, per agafar un ample camí que ens van practicar com alternativa al camí Vell. L'hem de seguir fins a la **fitxa o molló** que delimita el terme municipal de Sant Pere de Ribes amb el de Vilanova i la Geltrú. A partir d'aquest punt, per lògica s'hauria de retrobar el tram original del **camí Vell**, però la desídia i la brutícia l'ha fet intransitable. No tenim més remei que giravoltar a l'esquerra i baixar al mal anomenat **polígon industrial "torrent de Santa Magdalena"**, quan en realitat s'hauria de dir del torrent de la Piera. A tocar del també desaparegut vell **camí de Carro**, que pujava de Solicrup i de la Masia Nova, encara hi podem observar una moribunda barraca de pedra seca! Aquí comença la **rambla dels Països Catalans**, dintre la qual queden restes dels marges de pedra seca del vell camí veïnal. Si volem descobrir què ha quedat d'aquell antic recorregut Vilanova – Ribes, cal cercar-lo en la part superior de les Pistes d'Atletisme, entre la ronda d'Europa i el torrent de la Piera. El trobarem descurat i ple de brossa, però és el que encara manca per destruir.

Quan s'arriba a la cruïlla amb la **ronda d'Europa**, hi ha un pas zebra que cal creuar amb compte. Se segueix per la mateixa rambla dels Països Catalans fins a la **rambla de Sant Jordi**. Tot baixant-hi, a mà esquerra podem observar les instal·lacions del **Camp de Futbol dels Alumnes Obrers** i a la dreta el cementiri. Ens arribem a la ronda Ibèrica, passant pel davant de la **caserna dels Mossos d'Esquadra** i de la **torre dels Plats i Olles**. Un altre pas zebra ens trasllada a la vorera del cantó de migdia i s'ha de travessar l'antiga carretera de Vilafranca. Des d'aquest vial, quan som a la gran **plaça de la Moixiganga**, es baixa pel carrer **d'Olesa de Bonesvalls**, on actualment tenim l'**Auditori Eduard Toldrà**. A la **plaça de les Casernes** es continua pel **carrer de les Premses**, que de tornada ens porta altra vegada a la **plaça de Pau Casals** i, finalment, al **carrer del Comerç**, on tenim l'arribada definitiva davant la seu de la Talaia.

Plaça de la Moixiganga

Característiques dels llocs i masies més interessants del recorregut

Aquest procediment d'informació complementària el vam encetar l'any 2010. En aquest apartat s'explica tot el que sabem dels llocs i masies del recorregut. Sens dubte, algunes descripcions poden semblar repetitives d'anys passats, però la majoria d'elles s'han actualitzat, ja que a mesura que passa el temps es van sabent més fets i notícies de cada lloc.

Avui començarem relatant un episodi que només saben els socis de la Talaia, ja que es va encabir en el butlletí o revista que editem periòdicament. Portava el títol següent: **Can Ballester "Coloma", ara la Talaia**.

Com gairebé sap tothom, la Vilanova medieval estava rodejada de muralles. Tota la part nord del **carrer de Sant Pere** era fortificat i, llavors, aquest vial representava **el vall** de fora Vila. Just enfront de la Talaia, sota els merlets de la muralla hi havia el **portal de Mar**. Els vilanovins baixaven de la **plaça Major** (actual plaça de Pau Casals) per mitjà d'un carrer estret i torçat (documentat mig en llatí a l'any 1578 com: "in vico quo itur de la **plassa al portal de mar**"), que és l'actual part alta del **carrer del Comerç**, i sortien del poble pel dit portal de Mar en direcció sud. Obertes les portes, hi trobaven el **camí de Mar**. En un plànol de l'any 1633 encara es pot comprovar aquesta mateixa situació. Més d'una dècada després, el 1645 arribaren a Vilanova els frares franciscans i en el camí de Mar es posaren a construir el **convent dels Caputxins**, obra que acabaren el 1653. Mentrestant, les cases construïdes en el vall de la Vila i en el seu entorn anaven creixent fora de les muralles formant una barriada popularment coneguda com el **raval de Mar**, i d'aquell tros de camí de Mar la gent en va dir **carrer dels Caputxins**, malgrat que aquesta denominació no fou oficial fins a l'any 1735.

En aquell incipient carrer dels Caputxins, cantonada amb Sant Pere, davant del portal de Mar, els Ballester hi tenien una casa. L'any 1666, el mariner vilanoví Joan Baptista Ballester, que era fill del pagès Sebastià Ballester, es casà amb Coloma Robert, d'origen sitgetà. L'any 1685, Joan Baptista va fer testament i poc després va morir, deixant usufructuària la vídua Coloma (encara vivia l'any 1703) i hereu el seu fill Josep, que des de llavors fou conegut per Josep Ballester, àlies "**Coloma**", així documentat l'any 1697 i, com a Josep, **mariner del raval de Mar**, els anys 1704 i 1726, i també en el seu testament del 1730 (morí el 1732). Com a mariner, Josep fou patró de la fragata vilanovina el 1713, actuant en la defensa de la ciutat de Barcelona a la Guerra de Successió.

El seu fill, Antoni Ballester Alegret, àlies "**Coloma**" (1719-1768), comerciant que vivia al carrer Nou i tenia llogada la casa del carrer dels Caputxins (1738), fou a la vegada pare d'Antoni Bonaventura Ballester Torrents (1746-1807), comerciant hisendat i ciutadà honrat de Barcelona, regidor degà de 1799 a 1801 i diputat del Comú el 1776, personatge que decidí enderrocar la casa vella del carrer dels Caputxins i alçar-ne una de nova, que porta la data de l'any 1774 en el drac i escut de ferro de la cantonada. La mansió pairal, des d'aleshores és coneguda per la **casa Coloma** i, des de l'any 1994, és copropietat de l'Agrupació Excursionista Talaia.

Comentat l'origen de la nostra seu, anem a exposar la resta de llocs i masies de la Caminada.

Deixarem enrere la **plaça de Pau Casals**, de la qual, en la sortida de l'any 2010 vam dedicar un llarg historial. Suara, sols recordarem que la plaça es va configurar l'any 1374 amb l'obtenció d'un espai per a mercat i per fer-hi la **Casa de la Vila**, passant a dir-se **plaça de la Vila** o **plaça de Vilanova**, documentada així a partir del 1570, però també **plaça Major** des de 1597.

A continuació ve el **carrer de les Premses**, que antigament era un carreró sense sortida, ja que la muralla de la part del torrent de la Pastera li barrava el pas. L'obertura a la plaça de les Casernes no es produí fins a la darrereria del segle XIX, en l'enderroc de les velles premses. El nom actual fou acordat l'any 1857 i el rebia per les **premses de Sant Antoni**, situades a la part nord del carrer, indret on es recollien les contribucions de fruits per a l'obra de la parròquia. La maquinària de premsar fou aterrada l'any 1899.

Seguim pel **carrer d'Olesa de Bonesvalls**, format a partir de 1866 amb l'enderroc dels murs fortificats que tancaven tota la plaça de les Casernes. Fa pocs anys, la part de llevant del carrer era l'única amb edificacions: recordem **les Casernes** (hi són des de l'any 1771) i darrere seu **l'Escorxador** (nou a l'any 1883), equipament que substituï un altre que ja existia el 1818. Des de fa poques dècades, tot el costat de ponent ha quedat bastit de pisos i, darrerament, **l'Auditori Eduard Toldrà** ha acabat d'omplir la part de darrere del que fou l'Escorxador. D'un brut i amagat racó de món, s'ha passat a un agençat carrer prou transitat.

Creuem totalment la **plaça de la Moixiganga**, formada l'any 1996 per una gran rotonda situada a la cruïlla de la **ronda Ibèrica**, indret on abans hi havia la **sínia del Llimonet**, horta que donà nom al desaparegut **torrent del Llimonet**, a un carrer urbà traçat en la mateixa llera i, posteriorment, a una placeta adjunta. La que fou **sínia Carsí**, el poble va acabar per batejar-la com a sínia del Llimonet, ja que acollia un arbre d'aquesta espècie. Amb aquest diminutiu del llimoner, la sínia es documenta des de l'any 1871. Aquesta extensa sínia va deixar d'existir en urbanitzar el sector durant els anys seixanta del segle passat. El **barri o blocs de l'Arquebisbe Armanyà** també es construïren en terrenys que foren de la sínia del Llimonet.

Rambla de Pep Ventura

El recorregut enceta la **rambla de Pep Ventura**, planejada totalment damunt la llera coberta del **torrent del Llimonet**, que antigament era conegut per **torrent de les Fembres** (1440), el qual, durant molts segles, fou el **camí Real** que s'emprava per eixir del nucli antic de Vilanova en direcció a Vilafranca. Després, en habilitar-se un nou camí en l'actual carretera, la gent del poble de l'antic ben aviat en digué **Camí Vell de Vilafranca** (1587). Us preguntareu el per què de les Fembres. El seu nom devia obeir al probable emplaçament d'un bordell fora vila. Ramon Llull, a Blanquerna, feia esment d'aquests bordells, comuns a moltes viles: "A l'entrant de la ciutat estaven fembres de bordell".

Inicialment, la rambla de Pep Ventura s'urbanitzà fins a la **sínia Rovira** i, més ençà, s'ha quedat estroncada a l'alçada de la **rambla dels Països Catalans**, en una llenca que baixa de la carretera de Vilafranca. Aquesta rambla fa anys que es va obrir en la zona de la Masia Nova i, des de la ronda d'Europa, és la part superior del conducte de transvasament del **torrent de la Pastera al torrent de la Piera**, obra que per ara només aporta les aigües dels **torrents del Llimonet i d'en Frederic**. Quan hi hagi diners, començarà la conducció subterrània al **torrent de la Pastera**; i quan ho aconseguixin, per la Pastera ja no hi baixaran aigües de pluja per sota el carrer de la Unió ni per sota la rambla del "Far", ja que circularan per davall l'ampla i llarga rambla dels Països Catalans per reunir-se amb les aigües que baixen de la muntanya per la Piera, torrent que desguassa a la platja de la Farola, a Sant Cristòfol. Mentre no estigui acabat aquest projecte, que no caigui un diluvi com els dels anys 1874 (aiguat de Santa Tecla), 1923 i 1964, és a dir, de períodes de quaranta a cinquanta anys. Feu números per calcular quan toca la propera terrabastada.

Un pic es fa el trosset de rambla dels Països Catalans, en la rotonda girarem a mà esquerra per l'**avinguda de Vilafranca**, que com podeu comprovar és **carenera**. Aquesta característica féu que en temps reculats sigués utilitzada com a **carrerada de bestiar transhumà**, camí ramader que anava de la Vila a la muntanya pel recent desdibuixat **coll de Ferran** i per Llacunalba (Canyelles), a la recerca d'enllaçar amb la carrerada de la Cerdanya que transcorre pel coll de l'Àliga. Fins al segle XVIII no es va construir la carretera de Vilafranca que hem conegut

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA **TALAIA**

PLÀNOL DE LA XXIV CAMINADA POPULAR de Vilanova i la Geltrú

29 de gener de 2012

Seu de la Talaia – carrer de les Premses – carrer d'Olesa de Bonesvalls – plaça de la Moixiganga
rambla de Pep Ventura – barriada del Tacó – pont de la Variant – rambla de la Torre de l'Onclet
carrer de la Calç – camí Molinant – masia d'en Samà – Torre del Veguer – can Martí – can Masalleres
masia de Montgròs – can Sidro – font de can Sidro – la Serra – Solers – bosc de Solers
camí vell de Ribes – avinguda dels Països Catalans – Seu de la Talaia

En conveni amb:

AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú

L'anella verda

Consell Català
de l'Esport

Generalitat
de Catalunya

Edició patrocinada per:

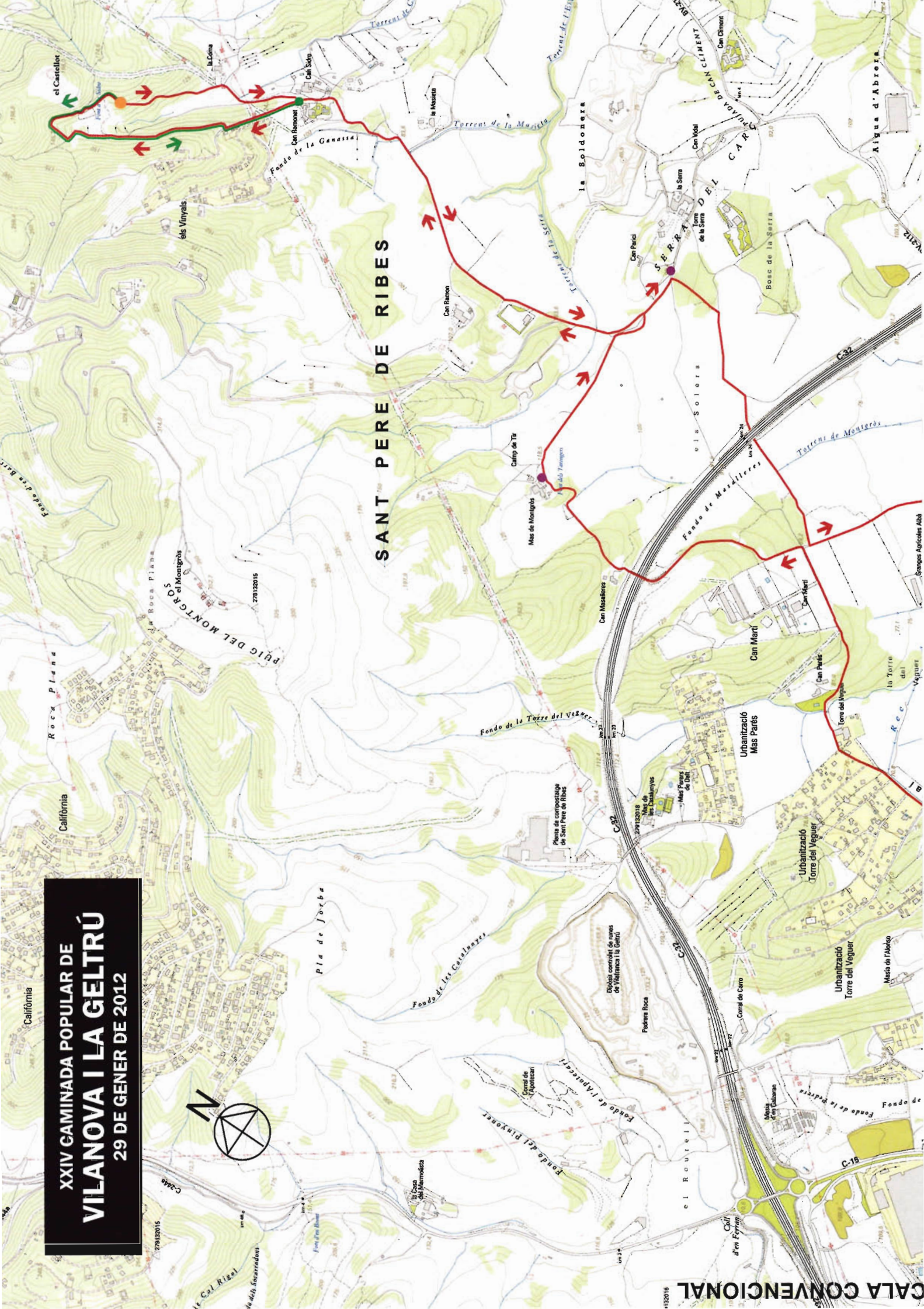

Penedès

XXIV CAMINADA POPULAR DE
VILANOVA I LA GELTRÚ
29 DE GENER DE 2012

SANT PERE DE RIBES

nosaltres, que, com sabeu, un pic arriba al citat coll de Ferran, continua per la fondalada de l'altre aiguavessant i, per mitjà de la depressió existent entre muntanyes, es dirigia a la costeruda pujada de Canyelles, suavitzada, no fa molts anys, per un traçat alternatiu més ample. Des de primers de desembre passat, una novella autovia ha foradat el puig Montgròs i no passa per Canyelles, que es deixa a mà esquerra. Per fi s'haurà acabat de viatjar a Vilafranca per la carretera del segle XVIII! I ara, caldrà esperar el tren.

Però, encara som a la nostra ciutat. A la part dreta/baixa de la carretera de Vilafranca, els anys quaranta del segle passat sorgí la **barriada del Tacó**, aleshores anomenada la "**Múrcia Xica**", per bé que els seus pobladors en deien "**la Fuensanta**". El nom oficial ve de l'antiga "**pujada del Tacó**", que anys enrere ens apropava al solitari cementiri, renom que portaven els Urgellès en documents del segle XVIII, família que tenia terres en propietat on a principis del segle XIX s'hi va construir el vigent fossar. El renom podria tenir els seus orígens en un mas Tacó de Vilanova, que havia existit en els segles XVI-XVII. I pel que fa a la part esquerra/baixa de la carretera, des de l'any 2008 s'ha urbanitzat el darrer sector del Llimonet, de moment una sèrie de carrers buits d'edificacions, vials que al nord limiten amb la Variant C-31.

Després del pont damunt la Variant, hi tenim la **fàbrica de ciment "Griffi"**. Des de l'any 1927 produïa ciment blanc, aleshores la primera en el seu gènere a l'Estat. La factoria va passar per diversos inversors, entre els quals hi hagueren valencians i mexicans, que van canviar-li el nom, però per a nosaltres sempre serà el Griffi. L'abril de 2009, l'empresa Cemex va apagar definitivament el seu forn de Vilanova. El procés de mòlta del darrer clínquer es va acabar el juny i a partir d'aleshores la planta es va convertir en un magatzem i centre de distribució del ciment que elabora la companyia en altres plantes.

La **rambla de la Torre de l'Onclet** contorneja la fàbrica de ciment en uns terrenys que foren de la masia més antiga de La Geltrú. Era l'any 1092 quan Ramon Mir, fill de l'intrèpid i impetuós Mir Geribert d'Olièdola i senyor de Ribes, cedí un mas i les seves pertinences al monestir de Santa Maria de Solsona, masia situada al terme de "kastro Guidaltrudis", amb uns límits prou extensos que abastaven pràcticament la que esdevingué parròquia de La Geltrú. La cessió fou l'origen de la implantació de la "**quadra de Solsona o de la Costa**" –s'ha de tenir present que una quadra era un districte especial dins el terme d'un castell–, també coneguda per "**mas de la Costa**", dependència agrària que perdurà com a mínim fins ben entrat el segle XVII. Des dels anys 1365-1370 en què hi vivia Bertran "**Costa del mas de Solsona**", passant per Joan del "**mas de la Costa ad den Costa**" (1487), Bartomeu Montserrat "**Costa**" (1573), fins a Joan "**Costa**" (1591), la "torre de la senyora Montserrat" (1578) devia ésser la fortificació de la quadra, com ho foren la torre de la quadra d'Enveja o la **torre** de la quadra d'Adarró, aquesta darrera ja desapareguda. Al cens de l'any 1860 era denominada "**masia den Torrents**", de la **família Onclet**, renom del segle XVII que venia d'oncle sacerdot de poca talla.

Es deixa la rambla per encarar el **carrer de la Calç**, traçat en terres que abans foren de la **masia d'en Barreres**, edifici desaparegut l'any 2008 i que havia donat nom al **Polígon Industrial** que s'hi creà el 1992, juntament amb la Vila Lauren (2002) i que fa poc s'ha completat amb la instal·lació del dipòsit de l'Arxiu Històric Comarcal, que té la seu en el castell de la Geltrú. Els altres carrers del polígon també tenen relació amb les indústries instal·lades. Són de l'Acer, dels Àrids, de la Ceràmica, del Ciment, de la Fusta i del Guix.

Superada la fàbrica de segments **Mahle**, successora de la FISA i de la SPE, es passa per sota la nova autovia C-15

Fàbrica de ciment Griffi

Cinemes Lauren

Fàbrica Mahle

Masia d'en Samà

Santa Magdalena de lluny

i es fa cap al **camí Ral** o **camí Molinant**, que s'agafa en direcció a llevant. El seu segon nom és indicador de quan servia per a desplaçar-se per anar a moldre en els molins de Cubelles situats en el riu de Foix. Un camí Ral, Real o Reial era un camí públic que comunicava uns pobles amb altres. Definit com "el camí més seguit comunament", era patrimoni de la corona, construït a expenses seves i ella en tenia cura de la conservació. Mentre no hi hagueren carreteres, aquest camí Ral, en el seu pas pel nostre municipi, era conegut per "**Camí Reial antic o Camí Vell**" de Barcelona a Tarragona (o de Ribes a Cubelles). El seguia en antiguitat el "Camí Real de Tarragona a Barcelona" per la costa, el qual unia Cubelles, Vilanova i La Geltrú amb Sitges. El nostre vell camí Ral es mantenia ben conservat i fitat, com consta en un document de l'any 1619: "**Camí real vell** qui va de **Ribes** que passa a **Crexell** y va a la **forca de Farax** (Sis Camins) y a la **Creu de Cubelles** fins a les terres den Joan Garí nan posades dues, fins alt en la forca de Faraix ne han posada una nova en lo matex lloch on estava la fita vella". L'any 1893, la Diputació acordà posar una multa a l'Alcalde i "consejales" de l'Ajuntament per la seva "negligencia en cuidar de la conservación del **camino vecinal de Cubellas á S. Pedro de Ribas**". Eren altres temps.

El camí Ral deixa la **masia d'en Samà** a mà esquerra i **Santa Magdalena** en el costat dret. La primera queda un xic amagada del camí, però mereix una mica de descripció romàntica. Antigament era coneguda **per corral d'en Martí**, família que des del segle XVI posseïa el desaparegut mas Borràs, pagesia que estava situada una mica més amunt, on ara hi ha la Venca. La masia no va ésser comprada pels Samà, sinó que l'aconseguien per esposalles. L'any 1780, Antoni Samà Milà (+1802) es casà en segones noces amb Josefa Domènech, vídua de Jaume Martí del mas Borràs, difunta abans de 1811. Al mateix dia, el fill, Antoni Samà Parés, es casà amb Bonaventura Martí Domènech, filla de la madrastra. El doble casament fou una "operació sentimental i financera molt ben combinada". Samà Parés morí al 1811 i l'heretà Antoni Samà Martí (1788-1848). Quan al 1818 es fa

referència a la "vda. d'Anton Samà al seu Corral", es tracta de Bonaventura, propietària del corral d'en Martí, però a l'any 1844 la casa ja era anomenada "**Masia Samà**" o "**Masia den Samà**" (1860). El mas fou ampliat i reformat per Font i Gumà al 1910, amb estil modernista. Des de fa alguns anys la masia d'en Samà és de la família del carnisser Pere Rosell, àlies Pastoret.

Santa Magdalena la tenim molt més allunyada. Cal explicar que l'ermita presenta fragments interiors d'estil gòtic, ja que fou edificada durant l'època en què aquest estil arquitectònic era majoritari. La seva primera notícia és de l'any 1397 i la segona del 1401, és a dir, que almenys té més de sis-cents deu anys d'existència. La documentació de què es disposa dóna a entendre que Santa Magdalena pertanyia a la demarcació del monestir de Solsona, que tenia el seu centre recaptador en l'actual torre de l'Onclet. Com hem dit abans, aquest monestir adquirí aquest mas en el reulat any 1092 i després administrà la quadra de la Costa. La quadra fou dissolta arran de l'exclaustració i desamortització de l'any 1835. A partir d'aleshores, la torre de l'Onclet i Santa Magdalena passaren a ser de propietat privada.

Com que ens queda a peu de camí, també calen quatre mots de la **torre del Veguer**, que ja pertany al terme municipal de Sant Pere de Ribes. La masia disposa d'una torratxa de planta quadrada amb merlets, molt restaurada. Alguns detalls interiors de la mansió donen idea de l'antiguitat del conjunt. Segles enrere, la casa era coneguda per **quadra del Cortei**. La primera notícia certa del Cortei és de l'any 1297, però els primers esments de la quadra són del segle XIV, aleshores habitatge de Pere "dez Cortei" (1303) i més tard de Guillem "del Cortey" (1358), cavaller censat el 1379 i vinculat ben aviat a Vilanova (1373), on volgué ésser enterrat. L'any 1413, la quadra fou adquirida pels frares jerònims, que hi van fundar un monestir el qual va prendre el nom de **Sant Jeroni de la Vall de Montolivet**. Com que el lloc no els va agradar prou el van abandonar al poc temps per traslladar-se a la Murtra de Badalona, això l'any 1416. La "torra del Cortei" va passar a ésser dels Avinyó, que també foren senyors de la quadra d'Enveja. Un Frederic d'Avinyó (1559-1603) detingué durant un temps la vegueria penedesenca i per això, des de l'any 1605 la casa es documenta com "torre del Veguer". Amb el temps, el casal l'heretà el marquès de Montilla, comte de Torralba, i el 1882 fou adquirit per Josep Ferrer Vidal, que reformà la casa al gust de l'època, recarregant-la de neogòtic. Actualment és propietat de Joaquim Gay de Montellà de Ferrer-Vidal i la seva esposa Marta Estany, que porten l'administració d'un celler de vins de qualitat.

Torre del Veguer de Iluny i, més enllà, el Montgròs

La torre del Veguer donà nom a una extensa urbanització situada a la part esquerra del camí, en una gran parcel·lació efectuada els anys setanta del segle passat. Mig poblament pertany al nostre municipi i l'altra meitat és ribetana.

Més endavant tenim la masia de **can Parés**, que no presenta cap detall de l'antigor, però en el seu interior custodia una parella d'arcades ogivals que delaten segles de vellesa. L'any 1860 era propietat d'Antoni Parés, però en una venda efectuada el 1892 es diu que abans era conegut per **mas de la Llebra**, nom del qual desconexim altra dada. Fa unes dècades que s'ha urbanitzat l'entorn i s'han batejat dos sectors diferenciats amb els noms de "**mas Parés de Baix**" i "**mas Parés de Dalt**", que en els mapes oficials consten com "mas Perers", desfigurant el cognom original de l'antic propietari. Per cert, el passat novembre, un aiguat va provocar diverses destrosses en el mas Parés de Dalt, torrentada que fou atribuïda a les obres de l'autovia C-15, que passa a tocar del mas de les Catalunyes, situada més amunt de les urbanitzacions.

Can Martí del mas Roig és una magnífica mansió senyorial amb un bell finestral al centre de la façana, golfes, torratxa al mig de l'edifici, garites cantoneres, campanar metàl·lic de cadireta i un gran baluard terrassa, detalls arquitectònics propis d'un indià que havia fet fortuna a Cuba. Pau Soler, conegut per "**en Girabals**", portava el renom d'un ascendent seu, l'hortolà Joan Soler (1757), segurament per vinculació amb la masia canyellenca dels **Girbals o Girabals**, situada a tocar de la riera de Vilafranca. Dels **Martí del mas Roig** es tenen notícies de l'any 1551. Els hereus Martí van posar l'heretat a subhasta en dues ocasions, els anys 1863 i 1865. En la segona l'adquirí el mencionat Pau Soler, que havia arribat de Cuba l'any 1858. Eren 183 jornals que limitaven des de la muntanya del Montgròs fins a la vora de Solers. Pau Soler morí l'any 1900 i la mansió va passar a ser propietat de la seva filla Gertrudis, casada amb Pere Pi Maranges (1846-1925), pares de Gertrudis

Can Martí

Pi Soler, néta d'en "Girabals", propietària que es casà amb l'advocat Pau Alegre Batet (1877-1936), copropietari de la fàbrica de la Rambla. Després de la guerra civil, Gertrudis Pi Soler vengué la hisenda de can Martí a Joan Puig Casanovas, que després heretà el seu nebot Antoni Giró Puig. Des de l'any 1990 la masia és de la família Albà, que la conserva en molt bon estat i destina part dels darreres i el camp de la part de llevant per a quadres de cavalls, mentre que la part enfront de la façana és una gran plantació d'oliveres novelles.

Can Masalleres i el **mas Gener** –aquesta darrera amb referències del segle XIII– són dues cases situades a mà esquerra del camí. Així com la primera fou restaurada, habitada i avui abandonada, la segona ha sigut sempre la ventafocs de la propietat. El vell mas Gener, molt amagat per la vegetació, està en període d'enderroc, però encara s'hi poden veure portalades de punt rodó, un forn de pa, un cup de raig i restes d'una premsa de racó de fusta. A l'any 1588 hi vivia Bernat "Janer" i la seva muller Beneta. Vora les masies, ja fa molts anys que es feren prospeccions arqueològiques amb troballes de materials grecs, púnics, ibèrics i romans. Més ençà, amb la

construcció de l'autopista, es van descobrir un parell de murs i un jaciment ibèric dels segles IV i I abans de Crist, que pertanyia a dependències agrícoles per a l'ús rural i ramader.

Toca parlar del **mas de Montgròs**, situat sota i a migdia de la muntanya que li dona nom. La masia consta de dos edificis: la masoveria i el senyorial, més modern, aquest darrer amb certs detalls arquitectònics dignes de menció. La seva construcció s'efectuà durant el segle XVIII, adossada a la banda de ponent de l'antic "mas de Montgròs", el qual, sens dubte, presenta traces de restauració. En la façana, al bell mig de dos balcons, s'hi conserva un bonic rellotge de sol. La porta d'entrada és una llinda de punt rodó. Prop de l'indret s'han fet troballes de ceràmica ibèrica i romana, fet que demostra una presència continuada en el lloc. Darrere la masia hi ha la base d'una premsa, record de quan s'hi produïa vi en quantitat, producció que s'estroncà per la plaga de la fil·loxera. Com a "mas de Montgròs" ja existia en el segle XIII. L'any 1400, Guillem de Montgròs era batlle de Ribes. El 1556, la casa ja era dels Miró de Montgròs. A partir del segle XVII, els Miró de Montgròs foren personatges notables de la comarca, amb vinculació a Vilanova i la Geltrú des del segle XVIII, com a propietaris i com a regidors. La nostra "**plaça Miró**" n'és un exemple, ja que, formada a finals del 1700, s'anomenava amb aquest nom en memòria del regidor Joan Miró de Montgròs que havia fixat la seva residència a la Geltrú, d'on era parroquià. Actualment, la masia és d'una família sitgetana.

També ens queda un pèl lluny i a mà esquerra la masia de **can Ramon**. És un gran casal de molt bona estampa, d'estil semi-basilical formant tres cossos i

amb golfes porticades a la part superior. A la part del darrere, prop d'uns corrals, hi ha una gran mata semblant a d'altres existents a la contrada i un garrofer de tronc molt vell. Hom diu que la masia va ser construïda a l'Edat Mitjana, malgrat no tenir cap referència documental, però en el seu interior hi ha grans arcades ogivals. Tot el que es pot afirmar és que antigament s'anomenava **mas Agullons** o **Pedrosa**, i que en el segle XVII era propietat d'un tal Ferrer, una filla del qual es va casar el 1677 amb el cabaler **Ramon Almirall del Carç**, que va esdevenir amo de la masia, i d'aquí que el mas fos conegut amb el seu nom personal. Amb posterioritat, la propietat va passar als Cabanyes de Vilanova i als Querol de Sitges, sempre per línia femenina. Actualment és dels vilanovins Avinyó, que dissenyaren un logotip que posa: "Can Ramon Viticultors del Montgròs", on es veu el "llentiscle" mil·lenari, i també s'anuncien amb "Productes del Mar i la Terra del Massís del Garraf: Vins i Caves Can Ramon".

Masia de Montgròs

Can Ramon

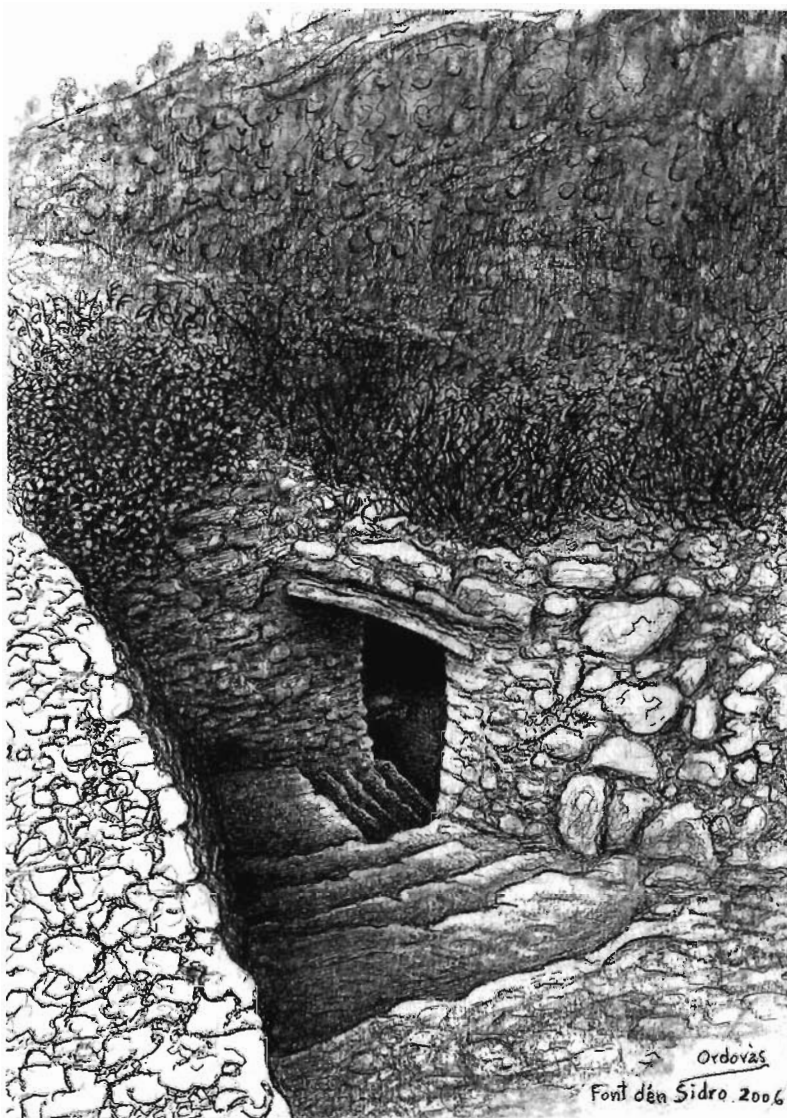
Una pujadeta ens condueix al caseriu de can Ramonet. L'agrupament de **can Ramonet / can Sidro** antigament era conegut per **mas Estevans**. La vella masia de can Ramonet –en el seu interior hi ha dues arcades ogivals– porta el nom de quan en el segle XIX fou de **Ramon Mata** de Ribes, i can Sidro de quan el mas Estevans de la Font era possessió d'**Isidre Carbonell** (1700-1732). “Sidro” és un abreujament per afèresi d'Isidro, el mateix fenomen de parlar popular que es dóna en Nasi per Ignasi, Quim per Joaquim, Tòfol per Cristòfol i Toni per Antoni. A Ribes hi ha qui escriu el fonètic “Zidro”, però arreu té més acceptació la grafia Sidro, ja que és un abreujament molt escampat per tot el territori català.

Fa uns anys, can Ramonet és una casa de turisme rural, mentre que can Sidro és una finca particular.

La **font de can Sidro** està situada al capdavall de la fondalada, indret que va merèixer la sort de gaudir d'un brollador o degotall –aquí en diem **font-cocó**–, on l'aigua surt per una esquerda formada entre dues capes geològiques diferents. La font i els bassiols on cau el líquid queden protegits per una coberta de pedra i terra, i una conducció subterrània porta l'aigua a un safareig tancat que a la vegada servia per regar un hort clos dintre una mena de baluard. Aquesta font va servir en temps medievals per assedegar els estadants del Casalot o fortificació que hi havia damunt mateix, en el cim d'un turó, però una llegenda explica que si uns promesos beuen junts l'aigua de la font de can Sidro trenquen el festeig al cap de poc temps. A Ribes existia una dita que deia: **“ja han begut a la font de can Sidro”** a les parelles que renyien.

Hem dit que no passem pel caseriu de **la Coma**, ja que quan es torna de la font de can Sidro, malgrat que ens queda ben a prop, resta a la nostra esquena. Però perquè no sigui dit, hi esmerçarem quatre mots. Està assentat en la fondalada que baixa del Montgròs i que li dóna nom, ja que a la nostra contrada, una antiga coma avui dia és un fondal. L'agrupació de set cases ja existia en el segle XVI. Actualment, sols tres estan habitades i les altres són runes. També són conegudes per les **cases d'en Po Coll** (des de 1860) i **can Barba**, nom d'una de les enrunades. El motiu “Po” és un hipocorístic diminutiu de Jepó, o Josepó, renom molt usat a les contrades penedesenques i que en femení dóna Pona i Poneta, igualment molt divulgats.

Cal Parici (que vol dir Aparici) és masia situada a la part de llevant del bosc de la Serra. Consta d'una casa amb teulada a dos vents vers els costats i encarada a migdia. Disposa de contraforts en el costat de l'entrada, ço que demostra que deu ésser prou antiga. Podríem dir que l'any 1588 era de Bartomeu “Parissi” i que el 1728 surt documentat un probable descendent que es deia Josep Aparici, en aquest cas junt amb Vidal de la Serra.

Gravat de la font d'en Sidro, d'Antoni Ordovàs

La Coma

Tot i que no arribem ben bé a la masia de **la Serra**, per la seva importància en farem un breu esment. Es tracta d'un veritable caseriu fortificat construït damunt d'un serrat (d'aquí el seu nom) que baixa del puig Montgròs i s'estén fins a les roques del litoral. Segons uns articles apareguts a l'any 1917, els finestrals, els portals i la torre de la Serra són del segle XII. La torre carrada té deu metres d'alçada i gruixuts murs, talaia en altres temps per vigilar la costa i la contrada. La casa ha estat engrandida per etapes segons permetien les circumstàncies dels seus estadants. La reconstrucció més important correspon segurament a la inscripció de la façana que diu: "Roig. Ave Maria, agost 1806 J. R.". Annexes a l'habitació hi ha les dependències agrícoles i sobresurt per les seves dimensions el celler, amb els estris per elaborar el vi, cups principalment. Encara que l'arbre genealògic dels Roig arrenca de l'any 1540, succeint-se 14 generacions, el cert és que la família tenia arrels més fondes. La Serra ja surt en una escriptura d'establiment i arrendaments de la Seu de Barcelona de l'any 1178. I de la darrereria del segle XII o la primeria del XIII és un document que parla de la Serra en uns censos bisbals. També en un capbreu del castell de Ribes del segle XIII s'esmenten diversos masos, entre ells el "manso de Serra", en el qual hi devien viure Bernat i Giralt Sa Serra. Pel que fa als Roig, foren batlles, jurats, etc. del municipi ribetà. La masia fou incendiada i assaltada en dues ocasions, l'any 1808 pels francesos i pels carlins durant la primera guerra d'aquest partit. Entre una i altra calamitat fou construït o reconstruït el baluard, que porta la data de 1819. La masia de la Serra ja fa molts anys que elabora vins i de l'any 1888 és l'atorgament de la medalla de plata per la bona qualitat dels seus productes. Els descendents de la casa continuen dedicats a l'agricultura i conserven ben alt i digne el nom patrimonial. Vega de Ribes és una empresa familiar dedicada a l'elaboració i embotellament de vins de qualitat de collita pròpia, entre els quals hi ha la malvasia seca. Els raïms són obtinguts de les vinyes de la finca la Serra i es conreen amb agricultura ecològica integrada amb altres conreus i ramaderia. Les vinyes es disposen en feixes, voltades dels marges de pedra seca. El celler s'ha renovat des del 2002 per aprofitar els avantatges dels moderns equips enològics.

El camí rodeja la finca de **Solers**, també coneguda per **can Maristany**, que és un edifici d'època noucentista (1918) bastit en el lloc d'una antiga masia d'una quadra. La casa actual, de gran dimensions, és de planta rectangular, consta de planta baixa i dos pisos, amb teulada a dos vessants. El conjunt, envoltat de jardí i bosc, es completa amb diverses dependències annexes que foren bàsicament vinícoles i ramaderes.

L'indret de Solers apareix documentat des del segle XIII. A partir del segle XVI l'heretat va passar a ser residència dels monjos de l'**orde de Sant Agustí** fins a la desamortització. Aquests religiosos, que tenien la seva principal comunitat a Barcelona, sempre hi tingueren masover. Des de l'any 1786 i fins al 1936, ho foren els Puig, que succeïren els Artigues. El masover Jaume Artigues va romandre a la casa durant 47 anys, però hauria pogut conservar aquesta feina més temps si no hagués estat que el convent li descobrí frau en els lliuraments de les parts del vi. Els frares tenien les seves sospites des de feia temps i per confirmar-les feren vigilar Jaume Artigues per dos mossos de la finca. Segons declaració d'aquests, Artigues batejava generosament el vi que donava al convent. La denúncia dels mossos fou la causa del desnonament del masover, que va marxar de la finca sense que consti que es produís cap plet. L'any 1845 la finca fou adquirida pel banquer Girona, que hi va realitzar obres de reforma l'any 1883. El 1909 la casa de Solers va passar a ser propietat d'Eduard Maristany, primer marquès de l'Argentera, que hi va instal·lar unes caves i féu construir l'actual casa. Solers va ser remodelat l'any 1979 i encabí el **Gran Casino de Barcelona**. Des d'aleshores, la finca ha estat visitada per una gran quantitat de gent forastera. Després del trasllat del Casino de Barcelona (1999), el "Mas Solers" diuen que pot esdevenir el centre d'unes esperades instal·lacions termals. Haurem d'esperar temps millors.

S'entra en el **bosc de Solers**, que és una petita part del que existia a l'any 1540, quan el mas Solers va ser **adquirit pel convent de Sant Agustí** i consistia en dues cases velles de tova, en un **gran bosc** d'àrea indeterminada i en alguna vinya.

El **passeig d'Eduard Maristany**, també conegut per **carretera dels Xiprers**, de propietat privada, però gairebé sempre accessible per a tothom, és de l'època del marquès. Els Maristany en deien "camí dels Xiprers". De fet, era una via de comunicació de la finca –situada en la carretera de Ribes– amb la carretera comarcal de Vilanova a Sitges. Passant-hi es formava un trajecte tancat –**circuit Maristany**– que era escenari de competicions ciclistes en dies de Festa Major.

Després de passar per sota el pont de la Variant C-31, per on discorre la llera del **torrent de la Masia Nova**, s'aconsegueix una pista alternativa al tallat i abandonat **camí Vell de Ribes a Vilanova**. Una **fitxa o molló**, que delimita el terme municipal de Sant Pere de Ribes amb el terme de Vilanova i la Geltrú, és la resta que identifica el pas del **camí Vell** que unia ambdues poblacions des de segles enrere. Poques fites queden d'aquelles que foren

construïdes en el segle XVIII. Concretament, aquesta es troba documentada l'any 1728: "Molló 15. A la cruïlla amb el camí de Vilanova a Can Mironet". En aquell pretèrit atermenar (revisió dels límits dels termes municipals), encara es diferenciaven les fites dels mollons. La fita era una pedra clavada a terra, mentre que un molló era una construcció de pedra i argamassa, que són els materials de què consta la fita en qüestió.

Entrem a la **rambla dels Països Catalans**, vial que van dissenyar damunt d'un bon tram del **camí Vell**. Dins del sector de la **Masia Nova**, aquesta rambla discorre des del límit amb el terme de Sant Pere de Ribes fins al **torrent de la Piera** i creua la **ronda d'Europa** en una gran rotonda. En el sector de la Piera la rambla transcorre per damunt del soterrat col·lector que uneix els torrents fins més enllà de l'avinguda de Vilafranca del Penedès, en el Tacó, com ho hem vist de bon matí.

Nosaltres baixem per la **rambla de Sant Jordi**, a tocar el **Camp de Futbol dels Alumnes Obrers** (2003). Més avall hi ha el **Pavelló Esportiu del Garraf** i davant mateix la caserna dels **Mossos d'Esquadra**. La rambla de Sant Jordi és llarga, ampla i sinuosa. Puja des de l'antiga carretera de Sitges (avui avinguda d'Eduard Toldrà), enfront de les cases del Marquès. El tros de baix substituï un tram de l'antic camí de Sant Cristòfol (des del camí Vell de Sitges fins on hi havia la sinia del Gall). El nom d'aquesta important artèria urbana es deu al **col·legi Sant Jordi**, que es va inaugurar l'any 1975. El polígon Sant Jordi fou elaborat el 1994, delimitat pel barri de la Geltrú, el torrent de la Piera, la ronda Ibèrica i el tram de l'antiga carretera de Sitges. Aprovat inicialment al 1995, no va començar la seva primera fase d'urbanització fins al 2003 i no fou obert al trànsit fins fa pocs anys.

La llarguíssima **ronda Ibèrica** comença en la ratlla de terme amb Ribes, a la Masia Nova, i acaba a la plaça dels Ocells de l'Aragai. Hi transcorrem en el tros que va de la rambla de Sant Jordi fins a la gran rotonda de la plaça de la Moixiganga. Una petita part d'aquesta ronda es va obrir en el sector de les cases de l'Armanyà quan a l'any 1987 es va inaugurar la fàbrica Pirelli, anomenada Cavigel, ja que era necessari un bon accés per arribar a la nova empresa. La resta de ronda s'ha anat fent en diverses etapes.

Entre la **ronda Ibèrica i el cementiri s'hi conserva la torre dels Plats i Olles**, també coneguda per la torre del **Cementiri**, bessona de la del Garrell i de la de Ribes Roges. És una altra relíquia del passat. Com hem dit abans, es tracta d'una defensa de la darrera guerra carlina, edificada l'any 1874. És de propietat privada i està inclosa en el decret de 1949 de protecció de Castells i Fortificacions. El renom d'en Riba, "Plats i Olles", es retroba en altres poblacions pel fet de comerciar o treballar amb terrissa.

De la plaça de la Moixiganga, retornem a l'origen talaienc pels mateixos carrers i places que hem esmentat en sortir a caminar.

Acomiadament

Tal com s'ha dit en els darrers anys, recordem que aquesta Caminada ha estat preparada per la colla de jubilats que formen part del Grup de Marxes de la Talaia, els quals, amb molta il·lusió, hi han emprat uns dies de les seves habituals excursions. A tots ells agraïm la seva desinteressada col·laboració i els animem a seguir caminant mentre el cos aguanti.

I com cada any, desitgem que la Caminada hagi estat agradable a la majoria dels participants. És el moment de donar-vos les gràcies per la vostra presència i de convidar-vos a tots a la caminada de l'any vinent.

Torre dels Plats i Olles

Vicenç Carbonell Virella
en nom dels companys que organitzen la Caminada

Descobreix què et regalen les targetes Visa de Caixa Penedès

Internet, música, vídeos, llibres... ho tindràs tot!

Compra amb les teves targetes Visa de **Caixa Penedès** i un **iPad 2** pot ser teu!

Promoció vàlida fins al 29 de febrer de 2012. Cada client només podrà rebre un iPad 2. Bases del sorteig dipositades davant notari.
Per a més informació de les condicions de la promoció, entra a www.caixapenedes.com

XXIV CAMINADA POPULAR DE
VILANOVA I LA GELTRÚ
29 DE GENER DE 2012

ESCALA CONVENCIONAL

